

LEGE
privind Fondul Arhivistic al Republicii Moldova

nr. 880-XII din 22.01.1992

Monitorul Parlamentului Republicii Moldova nr.1/20 din 1992

* * *

Notă: În cuprinsul legii textele "alte depozite de stat", "alte depozite de stat pentru păstrarea documentelor", "depozitele de stat", "Celelalte depozite de stat pentru păstrarea documentelor" se înlocuiesc cu textul "depozitele speciale de stat" prin [Legea nr.486-XIII din 06.06.95](#)

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1.

Prezenta Lege stabilește principiile de bază ale organizării activității de completare, evidență, păstrare și utilizare a Fondului Arhivistic al Republicii Moldova.

Articolul 2.

Fondul Arhivistic al Republicii Moldova este parte componentă a patrimoniului național și reflectă procesele dezvoltării social-politice, statale, economice și social-culturale a poporului nostru, a grupurilor etnice care au locuit și care locuiesc în Republică.

Articolul 3.

Păstrarea documentelor din Fondul Arhivistic al Republicii Moldova este o datorie a instituțiilor, organizațiilor și întreprinderilor indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, a fiecărui cetățean al Republicii Moldova.

[Art.3 în redacția [Legii nr.486-XIII din 06.06.95](#)]

Capitolul II
FONDUL ARHIVISTIC AL REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 4.

Fondul Arhivistic al Republicii Moldova este constituit din Fondul arhivistic de stat, Fondul arhivistic obștesc, fondurile arhivistice ale persoanelor fizice, precum și din documentele și arhivele care în trecut au fost scoase din Moldova și actualmente se află în posesia instituțiilor de stat și a organizațiilor obștești ori a persoanelor fizice din alte țări.

Articolul 5.

Fondul arhivistic de stat este constituit din documentele depuse la păstrare permanentă în arhivele de stat, în depozite speciale de stat ale Republicii, precum și din documentele aflate la păstrare provizorie în organele puterii de stat și ale administrației de stat, în instanțe de judecată, procuratură, în alte instituții de stat, în întreprinderi și în organizații, denumite în continuare persoane juridice.

Structura, administrarea modul de completare, evidență, păstrare și de utilizare a Fondului arhivistic de stat sînt stabilite de Regulamentul Fondul arhivistic de stat, aprobat de Guvern.

[Art.5 modificat prin [Legea nr.788 din 26.03.96](#)]

Articolul 6.

Fondul arhivistic obștesc este constituit de fondurile arhivistice ale partidelor, altor organizații și mișcări social-politice asociațiilor culturale, ale organizațiilor sindicale, obștești, cooperatiste, confesionale, ale întreprinderilor pe acțiuni și ale altor întreprinderi ce nu se află în proprietatea statului, ale uniunilor de creații și ale societăților științifice, care au fost înregistrate și recunoscute în modul stabilit ca persoane juridice, dacă documentele lor nu sînt incluse, în conformitate cu articolul 5 din prezenta Lege, în categoria documentelor ce fac parte din Fondul arhivistic de stat.

Articolul 7.

Fondurile arhivistice ale persoanelor fizice sînt constituite din documentele de arhivă particulare, provenite din activitatea unei persoane, unei familii, unei generații, precum și cele adunate sau dobîndite de ele prin moștenire, cumpărare sau donație, dacă aceste documente nu sînt incluse, în conformitate cu articolul 5 din prezenta Lege, în categoria documentelor ce fac parte din Fondul arhivistic de stat.

Articolul 8.

Din categoria documentelor de arhivă ale Republicii Moldova aflate în străinătate fac parte documentele arhivelor care în trecut au fost scoase din Moldova și actualmente se află în posesia instituțiilor de stat, a organizațiilor obștești ori a unor persoane fizice din alte țări.

Capitolul III PROPRIETATEA ASUPRA DOCUMENTELOR FONDULUI ARHIVISTIC AL REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 9.

Documentele din Fondul arhivistic de stat sînt proprietatea Republicii Moldova și sînt luate sub protecția statului. Ele nu pot fi obiect de cumpărare-vînzare sau obiect al altor tranzacții și sînt puse la dispoziție numai spre folosință.

Articolul 10.

Documentele din Fondul arhivistic obștesc sînt proprietatea persoanelor juridice deținătoare de fonduri.

Articolul 11.

Documentele din fondul arhivistic al persoanelor fizice sînt proprietate privată a acestor persoane.

Articolul 12.

Proprietarii documentelor beneficiază de drepturile de a le poseda, de a dispune și de a le utiliza în conformitate cu legislația în vigoare. Drepturile de proprietar al documentelor, printr-o autorizație specială a proprietarului, pot fi exercitate de Organul de stat pentru supravegherea și administrarea Fondului Arhivistic al Republicii Moldova și de arhive de stat, iar în ceea ce privește documentele din fondul arhivistic al persoanelor fizice - și de depozite speciale de stat sau obștești pentru păstrarea documentelor.

Articolul 13.

Statul poate lua în proprietate arhivele persoanelor fizice numai cu consimțămîntul acestora. În cazul vînzării unui document de arhivă sau a întregii arhive a persoanei fizice, arhiva de stat beneficiază în mod prioritar de dreptul de cumpărare.

Articolul 14.

În cazul în care proprietarul arhivei nu poate fi identificat sau în caz de pierdere de către acesta a dreptului de proprietate, arhiva trece în proprietatea statului.

Articolul 15.

Cesionarea dreptului de proprietate asupra documentelor de către o persoană juridică alteia se face cu permisiunea Organului de stat pentru supravegherea și administrarea Fondului Arhivistic al Republicii Moldova.

Articolul 16.

Cesionarea dreptului de proprietate asupra documentelor care fac parte din Fondul arhivistic de stat se permite numai în baza hotărârii instanței de judecată.

Articolul 17.

Guvernul are grijă ca documentele Republicii Moldova aflate în străinătate să fie reîntoarse în Republică. El încurajează, sprijină și finanțează reîntoarcerea acestor valori ca patrimoniu național.

Articolul 18.

Toate persoanele juridice din Republica Moldova sînt datorate să acumuleze documentele elaborate în procesul activității lor. Sistematizarea, evidența și păstrarea documentelor respective se efectuează în modul stabilit de Organul de stat pentru supravegherea și administrarea Fondului Arhivistic al Republicii Moldova.

Capitolul IV EVIDENȚA ȘI PĂSTRAREA DOCUMENTELOR FONDULUI ARHIVISTIC AL REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 19.

Documentele ce fac parte din Fondul Arhivistic al Republicii Moldova sînt supuse evidenței de stat. Organul de stat pentru supravegherea și administrarea Fondului Arhivistic al Republicii Moldova ține Catalogul fondului ce cuprinde informații privind structura și conținutul documentelor ce fac parte din Fondul arhivistic de stat și din Fondul arhivistic obștesc.

Articolul 20.

Arhivele de stat, depozitele speciale de stat, precum și persoanele juridice, ale căror documente și arhive fac parte din Fondul arhivistic obștesc, sînt datorate să prezinte anual, în modul stabilit, documentele de evidență pentru Catalogul Fondului Arhivistic al Republicii Moldova.

În Catalogul Fondului Arhivistic al Republicii Moldova pot fi incluse cu consimțămîntul deținătorilor de fonduri, informații privind fondurile arhivistice și colecțiile de documente ale persoanelor fizice.

Articolul 21.

Documentele ce fac parte din Fondul arhivistic de stat se păstrează permanent în arhivele de stat și depozitele speciale de stat.

Rețeaua arhivelor de stat se aprobă de Guvern.

[Art.21 în redacția [Legii nr.486-XIII din 06.06.95](#)]

Articolul 22.

Depozite speciale de stat se creează la Ministerul Apărării, la Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, la Ministerul Afacerilor Interne, la Serviciul de Informații și Securitate, la Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, la Academia de Științe a Moldovei, la muzeele și bibliotecile Ministerului Culturii, la Fondul de stat de informații privind subsolul al Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale, la Serviciul Hidrometeorologic de Stat al Ministerului Mediului.

Utilizarea documentelor ce se păstrează în depozitele speciale de stat se efectuează în conformitate cu prezenta lege.

Achiziționarea de către depozitele speciale de stat a documentelor autentice ce aparțin persoanelor

juridice din alte ramuri se interzice.

[Art.22 modificat prin [Legea nr.156 din 09.06.2022](#), în vigoare 01.07.2022]

[Art.22 modificat prin [Legea nr.79 din 24.05.2018](#), în vigoare 15.06.2018]

[Art.22 modificat prin [Legea nr.185 din 21.09.2017](#), în vigoare 27.10.2017]

[Art.22 modificat prin [Legea nr.184 din 11.07.2012](#), în vigoare 16.11.2012]

[Art.22 modificat prin [Legea nr.109 din 04.06.2010](#), în vigoare 30.07.2010]

[Art.22 modificat prin [Legea nr.211-XVI din 29.07.05](#), în vigoare 07.10.05]

[Art.22 modificat prin [Legea nr.543-XV din 12.10.2001](#)]

[Art.22 în redacția [Legii nr.486-XIII din 06.06.95](#)]

Articolul 23.

Documentele ce fac parte din Fondul arhivistic de stat pînă la transmiterea lor spre păstrare permanentă în arhivele de stat, se află la păstrare provizorie în instituții, organizații și întreprinderi.

Sistematizarea, evidența, păstrarea și utilizarea documentelor ce fac parte din Fondul arhivistic de stat, aflate la păstrare provizorie se fac în conformitate cu prevederile stabilite pentru Fondul arhivistic de stat. Termenele-limită de păstrare provizorie a documentelor ce fac parte din Fondul arhivistic de stat în instituții, organizații și întreprinderi sînt stabilite prin Regulamentul Fondului arhivistic de stat.

La reorganizarea sau lichidarea instituțiilor, organizațiilor și întreprinderilor de stat chestiunile privind păstrarea ulterioară a documentelor Fondului arhivistic de stat sînt soluționate cu participarea reprezentanților Organului de stat pentru supravegherea și administrarea Fondului Arhivistic al Republicii Moldova.

Articolul 24.

Acumularea, evidența, păstrarea și utilizarea documentelor ce fac parte din Fondul arhivistic obștesc și a documentelor din fondul arhivistic al persoanelor fizice se asigură de către deținătorii fondurilor. Modul de creare și de funcționare a arhivelor Fondului arhivistic obștesc se stabilește de regulamentele și normele adoptate de persoanele juridice deținătoare ale acestor arhive.

Articolul 25.

În cazul în care persoana juridică deținătoare de documente ce fac parte din Fondul arhivistic obștesc se lichidează sau ea nu asigură integritatea documentelor, Fondul arhivistic al persoanei juridice respective se transmite spre păstrarea permanentă arhivelor de stat. În cazul în care persoana fizică deținătoare de monumente documentare ale istoriei și culturii Republicii Moldova, nu asigură integritatea lor, documentele respective sînt transmise spre păstrare, în baza deciziei instanței de judecată, arhivelor de stat ale Republicii.

Articolul 26.

Documentele ce fac parte din fondul arhivistic obștesc precum și cele aflate în posesia persoanelor fizice pot fi luate sub protecția statului la rugămintea sau cu consimțămîntul persoanelor juridice și fizice fără schimbarea dreptului de proprietate.

Persoanele juridice și cele fizice pot transmite fondurile lor spre păstrare permanentă sau spre depozitare arhivelor de stat. Arhivele de stat pot lua spre păstrare permanentă sau spre depozitare fondurile persoanelor juridice și cele ale persoanelor fizice.

Particularitățile transmiterii spre păstrare permanentă sau spre depozitare a documentelor ce țin de activitatea gospodăriilor țărănești (de fermier) se stabilesc de Legea privind gospodăriile țărănești (de fermier), de Regulamentul Fondului Arhivistic de Stat și de alte acte normative.

[Art.26 completat prin [Legea nr.757-XV din 21.12.2001](#)]

Articolul 27.

Distribuirea documentelor ce fac parte din Fondul arhivistic de stat, precum și a celor ce fac parte din Fondul arhivistic obștesc fără autorizația Organului de stat pentru supravegherea și administrarea

Fondului Arhivistic al Republicii Moldova este interzisă. Persoanele vinovate de distrugerea intenționată sau din neglijență a documentelor Fondului Arhivistic al Republicii Moldova sînt trase la Răspundere în modul stabilit de lege.

Modul de distrugere a documentelor ce fac parte din Fondul Arhivistic al Republicii Moldova este stabilit de Organul de stat pentru supravegherea și administrarea Fondului Arhivistic al Republicii Moldova.

Articolul 28.

Scoaterea în afara hotarelor republicii a originalelor sau a copiilor de documente ce fac parte din Fondul arhivistic de stat, precum și a documentelor autentice ce fac parte din Fondul arhivistic obștesc, fără autorizația Organului de stat pentru supravegherea și administrarea Fondului Arhivistic al Republicii Moldova este interzisă.

Modul de scoatere în afara hotarelor Republicii a documentelor și a copiilor de documente ce fac parte din Fondul arhivistic de stat este stabilit de Organul de stat pentru supravegherea și administrarea Fondului Arhivistic al Republicii Moldova.

Articolul 29.

Crearea pe teritoriul Republicii Moldova de arhive clandestine este interzisă. Persoanele juridice sînt obligate să anunțe public despre crearea de către ele a unor noi arhive.

Acțiunea prezentului articol nu se extinde asupra documentelor din fondul arhivistic al persoanelor fizice.

Capitolul V UTILIZAREA DOCUMENTELOR FONDULUI ARHIVISTIC AL REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 30.

Cetățenii, instituțiile, organizațiile și întreprinderile din Republica Moldova au dreptul să utilizeze: documentele ce fac parte din Fondul arhivistic de stat din momentul transmiterii lor în arhivele de stat sau în arhivele departamentale și în depozitele speciale de stat, indicate în articolul 22 din prezenta Lege;

documentele ce fac parte din Fondul arhivistic obștesc din momentul cînd au fost transmise în arhivele organizațiilor deținătoare de fonduri sau, în conformitate cu articolul 24, 25 și 26 din prezenta Lege, în arhivele de stat.

Restricțiunile asupra utilizării unor categorii aparte de documente ce fac parte din Fondul Arhivistic al Republicii Moldova sînt stabilite de prezenta Lege.

Articolul 31.

Cetățenilor Republicii Moldova li se acordă în mod prioritar dreptul de a utiliza documentele ce fac parte din Fondul arhivistic de stat.

Cetățenii, instituțiile, organizațiile și întreprinderile statelor străine pot utiliza documente din Fondul Arhivistic al Republicii Moldova cu autorizația Organului de stat pentru supravegherea și administrarea Fondului Arhivistic al Republicii Moldova, iar din fondurile arhivistice ale organizațiilor ce înfăptuiesc de sine stătător păstrarea permanentă, și documentele din fondul arhivistic al persoanelor fizice - cu consimțămîntul acestor organizații și persoane.

Articolul 32.

Răspunderea pentru interpretarea informației cuprinse în documentele Fondului Arhivistic al Republicii Moldova o poartă cetățenii, instituțiile, organizațiile și întreprinderile care utilizează documentele respective.

Articolul 33.

În scopul garantării drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor arhivele de stat, depozitele speciale de stat și persoanele juridice deținătoare de arhive sînt obligate să elibereze în modul stabilit cetățenilor, pe baza documentelor existente, informații și extrase din documente.

Articolul 34.

Documentele Fondului arhivistic de stat și ale Fondului arhivistic obștesc ce conțin informații cu gradul de secretizare "Strict secret" sînt supuse restricțiilor de utilizare pe o perioadă de pînă la 25 de ani, cele cu gradul "Secret" – pe o perioadă de pînă la 15 ani, cele cu gradul "Confidențial" – pe o perioadă de pînă la 10 ani, iar cele cu gradul "Restricționat" – pe o perioadă de pînă la 5 ani.

În cazuri excepționale, Comisia interdepartamentală pentru protecția secretului de stat poate prelungi termenul de secretizare pentru documente ce conțin anumite informații atribuite la secret de stat.

Termenul de secretizare a informațiilor începe să curgă din ziua în care a fost aplicată parafa de secretizare pe purtătorul material al informației atribuite la secret de stat.

[Art.34 în redacția [Legii nr.132 din 01.07.2010](#), în vigoare 23.07.2010]

[Art.34 în redacția [Legii nr.486-XIII din 06.06.95](#)]

Articolul 35.

Restricțiile asupra utilizării documentelor din Fondul arhivistic obștesc, cu excepția documentelor ce conțin secret comercial, nu pot depăși termenul de 25 de ani de la data apariției lor.

Restricțiile asupra utilizării documentelor ce conțin secret comercial sînt prevăzute în Legea cu privire la secretul comercial.

[Art.35 în redacția [Legii nr.486-XIII din 06.06.95](#)]

Articolul 36.

Restricțiile asupra utilizării documentelor Fondului arhivistic de stat ce conțin date privind drepturile și interesele ocrotirii de lege ale cetățenilor sînt stabilite pe o perioadă de pînă la 75 ani, iar asupra utilizării registrelor de stare civilă - pînă la 100 ani de la data apariției documentelor respective.

[Art.36 completat prin [Legea nr.145-XVI din 07.07.05](#), în vigoare 05.08.05]

Articolul 37.

La expirarea termenelor de restricție asupra utilizării unor documente (din categoria celor secrete) ce fac parte din Fondul Arhivistic al Republicii Moldova acestea sînt trecute în categoria documentelor accesibile pentru opinia publică și pot fi date publicității în modul stabilit.

Articolul 38.

Documentele aflate în proprietatea persoanelor fizice pot fi utilizate numai cu consimțămîntul acestor persoane.

Capitolul VI

SUSTRAGEREA ȘI ADMINISTRAREA DE CĂTRE STAT A FONDULUI ARHIVISTIC AL REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 39.

Supravegherea și administrarea de către stat a Fondului Arhivistic al Republicii Moldova sînt exercitate de un organ special interdepartamental a cărui competență este stabilită de Guvern.

Articolul 40.

Organul de stat pentru supravegherea și administrarea Fondului Arhivistic al Republicii Moldova exercită funcțiile de organizare, supraveghere și de control asupra Fondului Arhivistic al Republicii Moldova, administrează arhivele de stat, reprezintă Republica Moldova în organizațiile arhivistice internaționale. Actele emise de Organul de stat pentru supravegherea și administrarea Fondului

Arhivistic al Republicii Moldova în problemele completării, evidenței, păstrării și utilizării Fondului Arhivistic al Republicii Moldova au caracter obligatoriu pentru persoanele oficiale și pentru persoanele juridice.

Articolul 41.

Pe lângă Organul de stat pentru supravegherea și administrarea Fondului Arhivistic al Republicii Moldova funcționează un consiliu obștesc, menit să contribuie la dezvoltarea arhivisticii, la sporirea eficienței activității arhivelor de stat și depozitelor speciale de stat și să asigure controlul obștesc asupra activității lor.

[Art.41 modificat prin [Legea nr.486-XIII din 06.06.95](#)]

Capitolul VII

FINANȚAREA FONDULUI ARHIVISTIC AL REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 42.

Statul asigură și finanțează din contul mijloacelor bugetare crearea bazei tehnico-materiale a arhivelor de stat ale Republicii Moldova și desfășurarea activității lor.

Arhivele centrale de stat și filialele lor sînt finanțate din mijloacele bugetului de stat, iar arhivele de stat, orășenești și raionale sînt finanțate de autoritățile administrației publice locale, care creează baza tehnico-materială a arhivelor din contul mijloacelor bugetului local.

Celelalte depozite de stat pentru păstrarea documentelor, precum și instituțiile, organizațiile și întreprinderile de stat ce îndeplinesc păstrarea provizorie a documentelor Fondului arhivistic de stat își întrețin fondurile din contul resurselor lor.

[Art.42 modificat prin [Legea nr.172 din 27.07.2018](#), în vigoare 24.08.2018]

Articolul 43.

Arhivele ce fac parte din Fondul arhivistic obștesc sînt întreținute din contul mijloacelor persoanelor juridice deținătoare de fonduri.

Statul poate acorda, din contul bugetului, ajutoare persoanelor juridice și fizice care îndeplinesc păstrarea documentelor.

Articolul 44.

Arhivele de stat au dreptul să presteze servicii cu plată instituțiilor, organizațiilor, întreprinderilor de stat, organizațiilor politice, obștești, profesionale și altor persoane juridice, precum și cetățenilor Republicii Moldova și ai statelor străine.

Modul de stabilire a nomenclurii de servicii plătite se stabilește de Organul de stat pentru supravegherea și administrarea Fondului Arhivistic al Republicii Moldova.

[Art.44 modificat prin [Legea nr.177-XVI din 20.07.2007](#), în vigoare 10.08.2007]

Capitolul VIII

RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA LEGII PRIVIND FONDUL ARHIVISTIC AL REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 45.

Persoanele oficiale și cele juridice, cetățenii, care s-au făcut vinovați de încălcarea prezentei Legi, sînt trași la răspundere în modul stabilit de legislație.

Capitolul IX

ACORDURILE INTERNAȚIONALE

Articolul 46.

Dacă Acordul internațional, parte la care este Republica Moldova, stabilește alte norme decît cele prevăzute de prezenta Lege, se aplică prevederile Acordului internațional.

**PREȘEDINTELE
REPUBLICII MOLDOVA**

Mircea SNEGUR

or. Chișinău, 22 ianuarie 1992.

Nr.880-XII.